بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2016/HC-A/471
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:

* ނަން: އިބްރާހީމް އަޒުހަރު
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: މާދަރު. ގްރީންސް/ ސ.ފުވައްމުލައް
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A283049
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މާދަރު. ގްރީންސް/ ސ.ފުވައްމުލައް

- އިސްތިއުނާފު ބައްދަލުވި ފަރާތް: ދިވެހި ދައުލަތް (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް)

- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚް: 18 އޮކްޓޫބަރު 2016
* ނިމުނު ތާރީޚް: 31 އޮކްޓޫބަރު 2016

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ކޯޓު އަމުރު ނަންބަރު: 145-J/MD/2016/6916
- އަމުރު ނެރުނު ކޯޓު:ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ބަންދު އަމުރު (މަސްތުވާތަކެތީގެ ވިޔަފާރިކުރުން)
- އަމުރު ނެރުނު ތާރީޚް: 05 އޮކްޓޫބަރު 2016

- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ޙަމީދު، އިސްފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ދީދީ، ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/6916 ކޯޓު އަމުރު އެކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށްނޫން ކަމަށްބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކޮށްދިނުމަށްއެދި މާލެ ގްރޭސް/ ސ.ފުވައްމުލައް އިބްރާހީމް އަޙުމަދުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތަކީ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހެވެ.

- **ޝަރީޢަތަށް ފެނުނު ނުކުތާތައް:**

01- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/6916 ކޯޓު އަމުރަކީ ބަލާއިރު، އެ ކޯޓުއަމުރަށް، އިބްރާހީމް އަޙުމަދުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުން ގެންގުޅުން އެތަކެތީގެ ވިޔަފާރިކުރުމުގެ މައްސަލައިގައި މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތައްޓަކައި، 2016 އޮކްޓޫބަރު 08 ވަނަ ދުވަހުގެ 13:48 އިން ފެށިގެން 2016 އޮކްޓޫބަރު 23 ވަނަ ދުވަހުގެ 13:47 ގެ ނިޔަލަށް އިބްރާހީމް އަޙުމަދު މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒްގެ ކަސްޓަޑީގައި ބަންދުކޮށްފައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރައްވާ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަން އެނގެން އޮތެވެ.

02- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/6916 ކޯޓު އަމުރު އެކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިންނޫންކަމަށްބުނެ އިބްރާހީމް އަޙުމަދުގެ ފަރާތުން އެއަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރައްވަން، އަންނަނިވި ނުކުތާ ފާހަގަކޮށް، އެނުކުތާތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދައްކަވާފައިވެއެވެ. އެއީ

- އެ ނުކުތާއަކީ: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/6916 ކޯޓު އަމުރުގައި އިބްރާހީމް އަޙުމަދުގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނިންމަވާފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއެވެ.

03- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/6916 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި ދެފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެ ނުކުތާތަކާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދެފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ މައްޗަށް ޝަރުޢީ ގޮތުން ނަޒަރުކޮށް ބަލާއިރު، މިމައްސަލަ ބެލުމުގައި ބައިވެރިވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

(ހ) ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހެއްގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ފަނޑިޔާރު ބަލަންޖެހޭނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި "ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހުން ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރުމާއި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމާއި ދޫކޮށްލުމުގެ ގަވާއިދު" ގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 5 ސަބަބުންކުރެ ސަބަބެއް އޮތްކަމާއި، އެއިން ސަބަބެއް އޮތްކަން ނުވަތަ [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި 49 ވަނަ މާއްދާއަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމާއި؛

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި "ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހުން ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރުމާއި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމާއި ދޫކޮށްލުމުގެ ގަވާއިދު" ގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބަލާއިރު، [illegible]

[illegible]

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ [illegible]

[illegible]

ހެރިޔަކާތުގެ ހެރިޔަށް ނަށްޓާލުމުގެ ބިރު އޮތީ ކިހާ ވަރަކަށްކަން ފަނޑިޔާރު ވަޒަންކުރަންޖެހޭނެކަމަށް ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.

(ނ) މިއިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލައިގައި އިބްތިދާއީ އަޑުއަހާ މަސައްކަތް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވަނީ، މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުން ގެންގުޅުމާ އެތެރެކުރުމުގެ ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ތުހުމަތުތަކުން، ކޮންޓްރޯލްޑް ޑްރަގް ސަބްސްޓަންސްގެ ނަންބަރު: MF/151179 "ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ފޯމު" އިންނާއި، އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިފައިވާ އަމުރަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އިބްތިދާއީ އަޑުއަހާ މަސައްކަތް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ އުދައްސަރާ ޤާނޫނީ ވަކީލް ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ނިޔާޒް ތަރުޖަމާކުރެވިގެން ހާޒިރު ނިންމުމަށްފަހު ބަންދުގެ މުއްދަތު ހާޒިރުވުމަށް އެންގުން އޮންނަކަމާއި؛

މަސްތުވާތަކެތީގެ މައްސަލަތައް ބެލުމަށް އެކަމަށް ޚާއްޞަ ކޯޓެއް ހުރިކަމުގައި ކޯޓުގެ ބާރާއި މުއްދަތުގެ ސުލްޠާނު މަސައްކަތާ އެކަށީގެންވާ އިދާރީ މުއްދަތެއް ބޭއްވި ގޮތުން މާއްދާގެ ދެވަނަ ކޯޓެއްގެ ބިޑިޔާ ކޯޓުއްޔާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު) ގެ 136 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބަޔާންކުރުމުގެ ކުރިން މުއްދަތު މަސްއޫލިއްޔަތު (ސަބްރެސްޓް ޓަމިނަލް) އުފުލޭނެ ކޯޓުގެ ގޮތުގައި ބަޔާންވެފައިވާ ކޯޓުކަމާއި މިކޯޓަކީ އެންމެ ދެވަނަ ކޯޓުގެ ޖަނަވާގައި ހިމެނޭ ޖިނާއީ ކޯޓު ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/SC-A/10 ޤަޟިއްޔާގެ ފަނަޑުކުރުން ނުކުތާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރެއްވިފައި ކަމާއި؛

މަސްތުވާތަކެތީގެ މައްސަލަތައް ބެލުމަށް އެކަމަށް ޚާއްޞަ ކޯޓެއް، އިދާރީ ކޯޓުގެ ބާރުތަކާއި މުއްދަތު ވިދާޅުވުން ދެވަނަ މާއްދާގެ ކޯޓު ބަޔާންކުރާ ނަމާޔާބިނަވަން ފެށުމަށް މުއްދަތު ނިސްބަތްވާ ކޯޓު ހިމެނޭ ގޮތުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކޯޓެއް ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/33 ޤަޟިއްޔާގެ ފަނަޑުކުރުން ނުކުތާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރައްވައި އެޤަޟިއްޔާގައި ތުހުމަތުކުރުން ފަރާތް އަރައިސަތުރުގެ ސަރީޢަތު ނިޔާކުރުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒުން ކަނޑައަޅާ ތަނެއް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން އަމުރު ނެރުއްވާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި؛

އިބްރާހީމް އަޙުމަދުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވުނު މައްސަލައިގައި ފުރިހަމައިވާ މަސްތުވާތަކެތި އަގާފައިހުރި ޓޯރިގަނޑުގެ ތެރޭގައި އޮތް އިސް މިލްކް ޕްލާސްޓިކް ޕެކެޓުގެ ބޭރުން އިބްރާހީމް އަޙުމަދުގެ ފިންގާޕްރިންޓް ފެނިފައިވާކަމާއި، އިބްރާހީމް އަޙުމަދުގެ ކުޑަކާމުދާތަކެތީގެ ވަގުތީ ނަމޫނާއިން އެމް.ޕީ.ޖީ އަށް ޕޮޒިޓިވްވެފައިވާކަން އިބްރާހީމް އަޙުމަދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅައިވާ މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު: MF/151179 "ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ފޯމު" އިން އެނގެން އޮތުމާއި؛

މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން އިބްރާހީމް އަޙުމަދު އިތުރަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަންބޭނުންވަނީ އުދައްސަރުވާ މަސްތުވާތަކެތީގެ ވިޔަފާރީގެ މައްސަލައަކަށްވާތީ، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒުން ކަނޑައަޅާ ތަނެއްގައިކަން އެނގެންއޮންނައިރު، އިސްތިއުނާފު މިކުރެވޭ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/6916 ކޯޓު އަމުރުގައި މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށްޓަކައި އިބްރާހީމް އަޙުމަދު މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒުން ކަނޑައަޅާ ތަނެއްގައި ބަންދުކޮށްފައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރައްވާފައިކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި؛

ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހާގެ ބަންދާގުޅޭ ގޮތެއް ނިންމުމަށްޓަކައި ފަނޑިޔާރުއްގެ ކުރިމަތިކަން ޙާޟިރުކުރުވާ މީހާއާ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރިވެދާނެ މީހެއްކަމަށް ފަނޑިޔާރުން ފުރަތަމަ ޙާލަތްތަކުގައި އުފިހަހު ބަންދުކުރެވިފައި ބަހައްޓަން ކަނޑައެޅުމާ ބެހޭ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC-A/260 ޤަޟިއްޔާއާއި ނަންބަރު 2013/HC-A/35 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުޞޫލަކުން ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހާގެ ބަންދާގުޅޭ ގޮތެއް ނިންމުމަށްޓަކައި ފަނޑިޔާރުއްގެ ކުރިމަތިކަން ޙާޟިރުކުރުވާ މީހާގެ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ފަރާތުން ފަރާތަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ އެމީހެއްގެ ފަރާތުން މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާތެރިކަމުގެ ނުފޫޒުވާން ފަދަ ތަފްޞީލުގައި ކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާކަން އެނގެން އޮތުމެވެ.

ވީމާ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/6916 ކޯޓު އަމުރުގެ ދަށުން އިބްރާހީމް އަޙުމަދު މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒުން ކަނޑައަޅާ ތަނެއްގައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް

އަމުރުކުރައްވާފައިވަނީ ޤާނޫނީ ޝަރުޢީ އުޞޫލަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބަލާނެ ވަރެއް އޮތްކަމަކަށް މިޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އެއްބަސް ފިކުރަކަށް ނިންމީމެވެ.

- <u>ޙުކުމް:</u>

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންތައްތައް އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/6916 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިޢުނާފުކުރުމަށް އިބްރާހީމް އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާގެ މައްސަލަ ރިޢާޔަތްކޮށް އެއަމުރަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ޝަރުޢީ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކުރީމެވެ.